

De smokkelroutes van de Cartierheide

Al generatieslang doen verhalen de ronde over legendarische smokkelaars in het grensgebied bij Reusel, Eersel en Bergeijk. Zo'n tweehonderd jaar geleden heerste er veel armoede hier, maar waren de mensen gelukkig en content. 's Avonds kwamen ze graag samen met vrienden en familie en vertelden ze elkaar de spannende verhalen over de smokkelaars. Hier ligt ook het prachtige natuurgebied de Cartierheide met maar liefst drie Natuurpoorten: De Brandtoren, De Negende Zeligheyt en TerSpegelt. Hier starten allerlei spannende wandel- en fietsroutes langs de oude smokkelpaden.

bourgondische gerechten op de kaart. Ook kom je op de route langs Natuurpoort TerSpegelt, waar je de kok in de open keuken druk bezig ziet met het bereiden van een heerlijke lunch voor jou, op zijn stoere, op houtskool gestookte, Jospier-grillonen.

Natuurpoort De Negende Zeligheyt

Adres: Witrijtseweg 15, 5571 XJ Bergeijk
www.natuurpoorten.nl/de-negende-zeligheyt

**Natuurpoort TerSpegelt/
De Keizer eten & drinken**

Adres: Postelseweg 88, 5521 RD Eersel
www.natuurpoorten.nl/terspegelt

Deze route kun je starten en eindigen bij Natuurpoort De Brandtoren, waar je na afloop kunt genieten op het terras. Bekijk de prachtige omgeving vanaf de 26 meter hoge klim-/uitkijktoren en de kinderen kunnen hun energie kwijt in het Keimennekesbos en de speeltuin. **Bb**

‘De bossen waren eeuwenlang het terrein van smokkelaars’

Natuurpoort De Brandtoren

Adres: Burg. Willekenslaan 2
 5541 NA Reusel
www.natuurpoorten.nl/de-brandtoren

Brabantse Natuurpoorten

De Cartierheide bezoek je het beste via de Natuurpoorten De Brandtoren, De Negende Zeligheyt en TerSpegelt. Er zijn maar liefst 32 Natuurpoorten in Brabant te vinden. Het zijn dé startpunten voor een bezoek aan een Brabants natuurgebied. Je herkent ze aan de vier meter hoge sleutel. Natuurpoorten zijn gelegen aan knooppuntenroutes voor fietsers, wandelaars, ruiters, varen, menners en MTB'ers. Er is parkeergelegenheid, informatie over de natuur en de routes en er is een horecagelegenheid.
www.natuurpoorten.nl

waar zelfs Napoleon zijn sporen naliet! Zo marcheerden zijn troepen ooit over de Bredasebaan een grote zandweg die de Cartierheide doorklieft. Maar de bossen waren ook eeuwenlang het terrein van smokkelaars...

Wandelen in het hart van de smokkelroutes (13,6 km)

Tijdens deze afwisselende grenswandeling beleef je natuurgebied De Kempen, waar de Cartierheide onderdeel van is, in zijn volle omvang. Voorheen was het hier vrijwel onbewoond en vormde het daardoor het domein van smokkelaars, die hier onder meer tabak, zout en boter de grens met België over smokkelden. Je wandelt door uitgestrekte bosgebieden, over de Cartierheide, maar ook door het kleinschalige buurtschap De Witrijt, dat al in de middeleeuwen bestond en de naam ontleent aan het riviertje de Witrijt.

Deze wandeling kun je bij Natuurpoort De Negende Zeligheyt starten en eindigen. Hier kun je heerlijk op het terras genieten als een 'contente mens' van de

De Cartierheide is vernoemd naar Baron de Cartier de Marchienne, die het gebied in de negentiende eeuw aankocht, deels vanwege behoud van natuur, maar ook voor zijn hobby: de jacht. De baron creëerde een serie van vijvers op de heide waarin het waterpeil te reguleren was.

Deze regulatie van het waterpeil was nodig voor de favoriete manier van jagen van de baron, de snippenjacht. Aan de baron herinnert ook het nog altijd bestaande berkenlaantje, ook wel Pannegoor Passage genoemd. De Cartierheide is een gebied vol geschiedenis en verhalen,

Tekst: VisitEersel - Brabantse Natuurpoorten; Fotografie: VisitEersel - Brabantse Natuurpoorten; Illustraties: Bonte Raai